

I Norge er tolke en del af sygehuset

TOLKNING. Mens vi i Danmark tøver med nationale certificeringsordninger af tolke og deciderede tolkeuddannelser, har man indført begge dele i Norge. Her er man også gået skridtet videre og har flyttet tolketjenesten ind på hospitalerne.

Tekst ANNE WITTHØFFT
Foto ANNE-STINE JOHNSBRÅTEN

En hospitalsbaseret tolketjeneste øger både kvaliteten i behandlingen og nedbringer indlæggelsestiderne. Det er erfaringen fra Norge, hvor tolketjenesten er flyttet ind på hospitalet.

Hanne Løfsnes er leder af Tolkesentralen, der blev etableret på Oslo Universitetshospital i slutningen af 2014. Hun mener, at der er store fordele ved at gøre tolkning til en integreret del af sygehuset.

"Vi opbygger intern ekspertise og kompetencer på sygehusene. Og vi får tolke, der er specialiserede i sundhedsvæsenet," siger hun og fortæller, at tilbagemeldinger fra både tolke og sundhedspersonale hele tiden bliver brugt til at forbedre tolkeydelserne.

Tolkesentralen blev etableret på baggrund af en norsk undersøgelse i 2012, der viste, at 88 pct. af tolkningen i sundhedsvæsenet foregik uden brug af kvalificerede tolke. Den undersøgelse

I det seneste nummer af Sygeplejersken fortalte sygeplejersker og læger, hvordan de oplever, at manglende brug af tolke og ukvalificerede tolke har alvorlige konsekvenser for både plejen og behandlingen af patienterne i Danmark.

lagde sig i kølvandet på en viden om, at sproglige barrierer giver reduceret adgang til sundhed og større risiko for fejldiagnosticering, fejlbehandling og unødvendige genindlæggelser med medicinske og økonomiske konsekvenser.

”Det syntes hverken sygehusledelsen eller den regionale ledelse var godt nok,” siger Hanne Løfsnes.

I dag sørger Tolkesentralen for, at der er kvalificerede tolke til rådighed på mere end 85 sprog, og derudover arbejder Tolkesentralen løbende med at gøre tolkene bedre indenfor alt fra demensudredning til socialpædiatriske undersøgelser, ligesom de også underviser sundhedspersonalet i tolkning.

”Sundhedspersonalet er blevet mere bevidste om både at bruge tolke mere og også om, hvordan de bruger dem,” siger Hanne Løfsnes.

Tolke tjener sig ind

Hun fortæller, at Tolkesentralen har betydet, at hospitalets udgifter til tolkning er blevet større, da tolkning bliver benyttet i langt højere grad i dag end tidligere.

”Men det er ledelsen helt o.k. med, og det synes jeg er rigtig flot,” siger Hanne Løfsnes, som dog også peger på, at udgifterne tjener sig selv ind på den lange bane.

”De udgifter, der bruges på tolke, får sygehuset igen, da længden af behandlingen bliver kortere, patienterne ligger kortere tid på sygehusene, får færre komplikationer og er bedre medicineret.”

Hvad det helt præcist koster samfundet i kroner og øre, når patienterne ikke får stillet den rigtige diagnose, bliver fejlbehandlet eller kuldsejler i systemerne i årevis, har ingen regnet på hverken i Danmark eller Norge.

Men amerikanske undersøgelser har tidligere vist, at det kan koste både menneskeliv samt øge antallet af indlæggelsesdage og genindlæggelser, hvis man ikke bruger tolk.

F.eks. viste en amerikansk undersøgelse fra 2012 foretaget blandt 3.071 patienter med begrænsede engelskkundskaber, at både indlæggelsestiderne er længere og genindlæggelserne hyppigere, når man ikke bruger tolk ved indlæggelses- og udskrivelsessamtaler i forhold til patienter med begrænsede engelskkundskaber. Forskerne så over en treårig periode på patientforløbene for 3.071 patienter med begrænsede engelskkundskaber. De patienter, der ikke fik tolk, var indlagt mellem 0,75 og 1,47 dage længere end de patienter, der havde tolk ved begge samtaler.

Hanne Løfsnes håber på, at lignende undersøgelser vil blive lavet i Norge i en nær fremtid.

Men erfaringerne fra Oslo Universitetshospital er allerede gode, fortæller Hanne Løfsnes.

”Klinikchef ved klinik for psykisk sundhed og afhængighed fortalte mig, at klinikken – efter systematisk at have brugt kvalificerede tolke til patienterne i en periode – reducerede antallet af samtaler med patienterne, som også blev hurtigere raske,” siger hun. •

SÅDAN GØR NORGE

Statsautoriserer tolke på baggrund af skriftlige og mundtlige prøver.

•

Har en etårig SU-berettiget tolkeuddannelse rettet mod tolkning i den offentlige sektor.

•

Har et nationalt tolkeregister som administreres af det norske Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

•

Flytter tolketjenesten ind på hospitalet, så den bliver en del af hospitalet.

Tolkesentralen

Tolkesentralen har netop haft besøg af et udvalg under det danske Justitsministerium. Tolkesentralen startede som et projekt i slutningen af 2014 og hører til under Oslo Universitetssykehus. For et halvt år siden overgik Tolkesentralen til at være en fast enhed på sygehuset og leverer tolkning på mere end 85 sprog til i alt tre sygehuse. Indtil videre har tolkene været tilknyttet som freelancere, men i fremtiden skal der også være fastansatte tolke på sygehuset indenfor de sprog, der oftest tolkes på i Norge. I dag har Tolkesentralen åben fra 8-15, hvor de private bureauer tager over, men leder Hanne Løfsnes håber, at det på længere sigt bliver lavet om til en døgnåben tjeneste.